

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha, JUDr. Petra Průchy, JUDr. Vojtěcha Šimíčka a JUDr. Miluše Doškové v právní věci žalobců: **a) Z. F., b) nezl. I. S.**, zast. žalobkyní a), zastoupených JUDr. Martinem Pavelkou, advokátem se sídlem nám. 28. října 12, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, odbor azylové a migrační politiky, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, pošt. schránka 21/OAM, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 9. 2007, č. j. OAM-818/VL-10-L07-2006, o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 29. 5. 2008, č. j. 32 Az 64/2007 – 57,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovenému zástupci stěžovatelů, advokátovi JUDr. Martinu Pavelkovi **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 9424,80 Kč. Tato částka bude jmenovanému vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 2 měsíců od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně jménem svým a jménem nezletilého žalobce ad b) brojí včasně podanou kasační stížností proti v záhlaví uvedenému rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové, jímž byla zamítnuta žaloba směřující proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 6. 9. 2007, č. j. OAM-818/VL-10-L07-2006. Rozhodnutím žalovaného správního orgánu nebyla žalobcům udělena mezinárodní ochrana podle ustanovení § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon o azylu“).

V odůvodnění svého rozhodnutí, jímž byla zamítnuta žaloba směřující proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 6. 9. 2007, č. j. OAM-818/VL-10-L07-2006, dospěl krajský soud k závěru, že žalovaný si zajistil dostatečné množství objektivních informací o zemi původu žalobců a vzal za prokázané, že žalobkyně osobně neměla potíže se státními orgány a nebyla nikým omezována ve vyznávání své víry, což opakovaně potvrdila. Stejně závěry platí i pro jejího syna. Za jediné potíže v zemi původu označila žalobkyně obavy o manžela, který byl vyslýchán a obtěžován policií kvůli skutečnosti, že přestal chodit do mešity, schází

se k modlitbám mimo mešitu a není registrován. Pakliže se žalobkyně odvolávala na potíže manžela, žalovaný správně přihlédl i ke skutečnostem, které manžel uvedl v průběhu svého správního řízení. Pokud tedy žalobkyně odmítala praktiky muslimů provozované v oficiální mešitě a její manžel se označil za stoupence čistého islámu, tyto skutečnosti dle krajského soudu mohly vyvolat oprávněnou obavu státních orgánů o případné účasti jejího manžela v zakázané organizaci. Zákonný požadavek povinné registrace náboženských skupin podle krajského soudu neznámá omezení ve vyznávání víry. Žalobkyně navíc nebyla schopna konkretizovat četnost návštěv policie v jejich bytě, kam měli policisté přicházet za jejím manželem. V řízení dále nebylo prokázáno, že by žalobcům v případě návratu do vlasti hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy, neúspěšným žadatelům o azyl v případě návratu do vlasti nehrozí postih ze strany státních orgánů. Státní orgány České republiky poskytují ochranu údajů žadatelů o mezinárodní ochranu a žádné informace o nich ve vztahu k domovskému státu neposkytují.

Žalobkyně (dále „stěžovatelka“) v kasační stížnosti, kterou podala i za žalobce ad b), argumentovala důvody obsaženými v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, (dále „s. ř. s.“).

Stěžovatelka namítala, že žalovaný i krajský soud vycházeli ze skutečností, které nemají oporu ve spisech. Ve svých výpovědích totiž nikdy nepopisovala vnější projevy své víry, pouze uvedla, že se odmítala modlit k mrtvým a z tohoto důvodu nechtěla chodit do mešity. Krajský soud však dospěl k závěru, že stěžovatelka a její manžel měli zřejmě problémy vzhledem k tomu, že mohli vyvolat podezření, že patří ke skupině, která ve své podstatě může být ilegálním islámistickým či extrémistickým hnutím.

Krajský soud se v napadeném rozhodnutí nevypořádal s postupem policistů při vyžadování registrace náboženských skupin či případného monitorování osob, tj. se zákonitostí výslechů, zatýkání a dokonce bití zadržovaných osob, jak uváděla stěžovatelka v žalobě. Policisté manželovi stěžovatelky nesdělili důvod zadržení, nikdy nebyl zatčen pro příslušnost k zakázanému hnutí a ani mu za to nebyla uložena pokuta.

Jakkoliv nebyla dle mínění stěžovatelky její lidská práva porušována, neustálé zatýkání a zadržování jejího manžela způsobující její obavy o rodinu lze považovat za opatření působící psychický nátlak a tudíž i za pronásledování podle § 2 odst. 8 zákona o azylu.

Krajský soud i žalovaný dále vycházely z nesprávně zjištěného skutkového stavu, neboť se nedostatečně zabývaly situací týkající se svobody vyznání, postupem kazašských státních orgánů při posuzování žádosti o registraci. Stěžovatelka poukazuje na skutečnost, že registrovat se mohou pouze skupiny, které mají více než 10 členů a některým skupinám byla registrace opakovaně odmítnuta.

Závěry krajského soudu o rozporech ve výpovědích ohledně četnosti návštěv policistů nejsou podle stěžovatelky v souladu s provedeným dokazováním, neboť se vztahovaly k různým obdobím života stěžovatelky.

Stěžovatelka uvedla, že vycestovala ze země původu takřka bez kontroly jen díky tomu, že zapřela vnější projev své víry (nedostavila se k fotografování k vystavení pasu a k vycestování v tradičním oblečení). Tento postup však považuje za významný zásah do svobody jejího náboženského vyznání.

V době podání kasační stížnosti se stěžovatelka nacházela ve vysokém stupni těhotenství a chtěla zajistit nenarozenému potomku odpovídající lékařskou péči a prostředí pro výchovu dítěte dle její víry, které by se jí v zemi původu nedostalo, neboť ta činí velké problémy neúspěšným žadatelům o azyl. Tyto okolnosti považuje stěžovatelka za okolnosti hodné zvláštního zřetele, podle kterých lze podle § 14 zákona o azylu udělit humanitární azyl.

Stěžovatelka požádala o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti a navrhla, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil se závěry krajského soudu a zopakoval, že vycházel ze spolehlivě zjištěného skutečného stavu věci a navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

Po zjištění přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Do soudního řádu správního byl zaveden novelou č. 350/2005 Sb. s účinností ode dne 13.10.2005. Jeho výklad, který demonstrativním výčtem stanovil typická kritéria nepřijatelnosti, byl proveden např. usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 26.4.2006 č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaným pod č. 933/2006 Sb. NSS. V zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech udělení mezinárodní ochrany je tedy nejenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodů uvedených v ust. § 103 odst. 1 s. ř. s., nýbrž také uvést, v čem spatřuje – v mezích kritérií přijatelnosti – v konkrétním případě podstatný přesah svých vlastních zájmů a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

Z hlediska výše uvedeného dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že v daném případě kasační stížnost neobsahuje žádné tvrzení, z něhož by bylo možné dovodit, v čem stěžovatelé spatřují přijatelnost své kasační stížnosti ve smyslu ust. § 104a s. ř. s. Nejvyšší správní soud pak z úřední povinnosti nenalezl žádnou zásadní právní otázku, k níž by byl nucen se vyjádřit v rámci sjednocování výkladu právních předpisů a rozhodovací činnosti krajských soudů.

Nejvyššímu správnímu soudu je známo z úřední činnosti, že stěžovatelčinu manželovi azyl udělen nebyl a jeho žaloba směřující proti rozhodnutí o neudělení azylu byla zamítnuta.

Otázkou, zda stěžovatelka vůbec může odvozovat své vlastní předpoklady pro udělení azylu od tvrzeného pronásledování jiné osoby, byť je tato osoba jejím manželem, se zdejší soud zabýval např. v rozhodnutí ze dne 15.9.2005, čj. 1 Azs 41/2005 - 63, www.nssoud.cz, kdy dovodil, že ustanovení § 12 zákona o azylu nemůže (na rozdíl od § 13) nikdy působit zprostředkovaně, nýbrž se vždy vztahuje k osobní situaci jednotlivého žadatele.

Namítá-li tedy stěžovatelka, že zadržování jejího manžela lze považovat za opatření působící psychický nátlak a tudíž i za pronásledování stěžovatelky podle § 2 odst. 8 zákona o azylu, Nejvyšší správní soud pokazuje např. na rozsudek ze dne 18.12.2003, čj. 5 Azs 22/2003 - 41, www.nssoud.cz, kde vyslovil, že povinností správního orgánu je zjišťovat skutečnosti rozhodné pro udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, jen tehdy, jestliže žadatel o udělení azylu alespoň tvrdí, že existují důvody v tomto ustanovení uvedené. Z žádného ustanovení zákona však nelze dovodit, že by správnímu orgánu vznikla povinnost, aby sám domýšlel právně relevantní důvody pro udělení azylu žadatelem neuplatněné a posléze k těmto důvodům činil příslušná skutková zjištění. Povinnost zjistit skutečný stav věci dle ustanovení § 32 správního řádu, má správní orgán pouze v rozsahu důvodů, které žadatel v průběhu správního řízení uvedl.

Brojí-li stěžovatelka proti tomu, že skutková podstata nemá oporu ve spisech, Nejvyšší správní soud připomíná, že se otázkou takto zdůvodněné kasační stížnosti již dostatečně zabýval např. ve svém rozsudku ze dne 22.3.2005, sp. zn. 4 As 56/2003 (www.nssoud.cz), kde uvedl: „Pokud je z odůvodnění napadeného rozsudku krajského soudu zřejmé, proč v souladu

se správním spisem soud shledal zjištění skutkového stavu žalovaným za úplné a spolehlivé, jakými úvahami se řídil při naplňování zásady volného hodnocení důkazů či utváření závěru o skutkovém stavu, a z jakého důvodu nepovažoval za důvodnou právní argumentaci stěžovatelky v žalobě, potom není důvodná námitka, že skutková podstata, z níž správní orgán vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu“.

Další bod kasační stížnosti konkretizoval nesprávně zjištěný skutkový stav, neboť správní orgány se podle stěžovatelky nedostatečně zabývaly situací týkající se svobody náboženského vyznání, respektive postupem kazašských státních orgánů při posuzování žádosti o registraci.

Na tomto místě Nejvyšší správní soud toliko podotýká, že se k předestřené otázce vyslovil ve svém rozsudku ze dne 10. 6. 2008, č. j. 8 Azs 23/2008 – 75, dostupném na www.nssoud.cz, v němž dospěl k závěru, že „zákonný požadavek registrace náboženské skupiny v zemi původu, k níž patří žadatel o poskytnutí mezinárodní ochrany, nepředstavuje sám o sobě porušování lidských práv, resp. není pronásledováním z náboženských důvodů [§ 12 písm. b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu]“ (v dané věci šlo o posouzení zcela identické skutkové otázky, přičemž žadatel o azyl pocházel ze stejné země původu jako stěžovatelé v tomto řízení).

Problematikou zjišťování skutkového stavu relevantního pro posouzení žádosti o azyl a významem zpráv o stavu dodržování lidských práv v zemi původu žadatele se Nejvyšší správní soud taktéž již dostatečně zabýval např. v rozsudku ze dne 30. 11. 2006, č. j. 4 Azs 264/2005 - 68, nebo v rozsudku ze dne 11. 5. 2005, č. j. 3 Azs 246/2004 - 40, příp. v rozsudku ze dne 18. 1. 2006, č. j. 6 Azs 386/2004 - 40, všechny dostupné na www.nssoud.cz.

Další otázkou v projednávané věci, tedy posouzením nevěrohodnosti tvrzení stěžovatelky, zejména vzhledem k četnosti návštěv policistů, se Nejvyšší správní soud již zabýval např. v rozsudku ze dne 14. 5. 2008, č. j. 7 Azs 25/2008 - 105, www.nssoud.cz, dále např. v rozsudku ze dne 18. 1. 2006, č. j. 6 Azs 386/2004 - 40, www.nssoud.cz.

K možnosti udělení humanitárního azylu podle ust. § 14 zákona o azylu na základě volného správního uvážení správního orgánu se Nejvyšší správní soud vyslovil např. v rozsudcích ze dne 19. 7. 2004, č. j. 5 Azs 105/2004 – 72, nebo ze dne 26. 8. 2004, č. j. 5 Azs 170/2004 - 72, www.nssoud.cz, ke zdravotním aspektům jakožto důvodům pro poskytnutí humanitárního azylu se Nejvyšší správní soud vyjádřil taktéž v řadě svých rozsudků, např. v rozsudku č. j. 3 Azs 226/2005 - 68 ze dne 18. 10. 2005, www.nssoud.cz.

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na námitky obsažené v kasační stížnosti a nebyl shledán ani žádný další důvod pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Nejvyšší správní soud proto konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelů. Shledal ji tudíž nepřijatelnou a odmítl ji.

Vzhledem k tomu, že podle ust. § 32 odst. 5 zákona o azylu má podání kasační stížnosti proti rozhodnutí krajského soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věcech azylu odkladný účinek, nerozhodoval již Nejvyšší správní soud o žádosti stěžovatelů o přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti ve smyslu ust. § 107 s. ř. s.

Výrok o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti se opírá o ust. § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s ust. § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

Ustanovenému zástupci stěžovatelů náleží v souladu s § 11 písm. b), d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), odměna za dva úkony právní služby, tj. převzetí a příprava zastoupení a písemné podání soudu ve věci samé (doplnění kasační stížnosti) podle § 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb. (dále jen „advokátní tarif“). Za výše uvedené úkony tak náleží zástupci stěžovatelů odměna ve výši 6720 Kč (společné úkony při zastupování dvou osob - 12 odst. 4 advokátního tarifu), a dále náhrada hotových výdajů ve výši paušální částky 2 x 600 Kč podle § 13 odst. 3 cit. vyhlášky, celkem tedy 7920 Kč.

Protože je ustanovený advokát plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se jeho nárok vůči státu o částku odpovídající dani z přidané hodnoty, kterou je tato osoba povinna z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (§ 35 odst. 7 s. ř. s.). Částka daně z přidané hodnoty vypočtená dle § 37 odst. 1 a § 47 odst. 3 zákona č. 235/2004 Sb. činí 1504,80 Kč. Ustanovenému zástupci se tedy přiznává náhrada nákladů v celkové výši 9424,80 Kč. Uvedená částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 2 měsíců od právní moci tohoto usnesení.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. října 2008

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu